

ŞUBAT AYI FİYAT GELİŞMELERİ

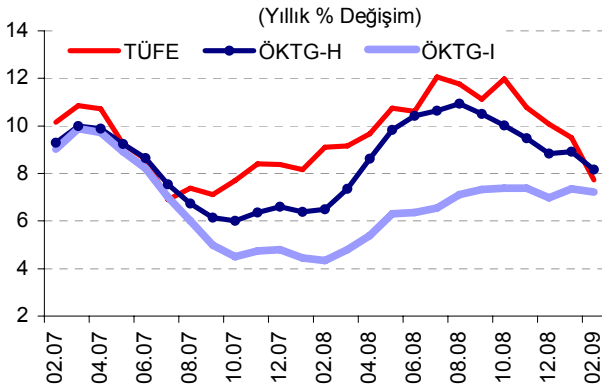
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Mart 2009

ÖZET...

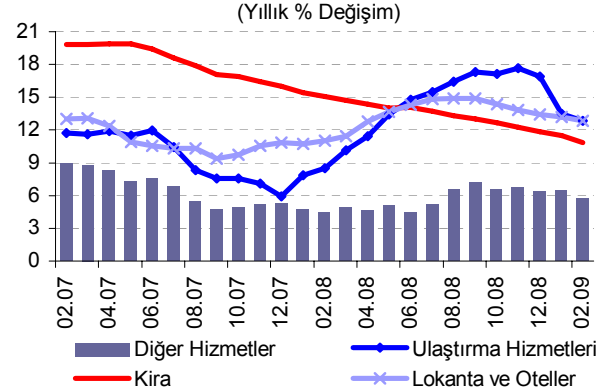
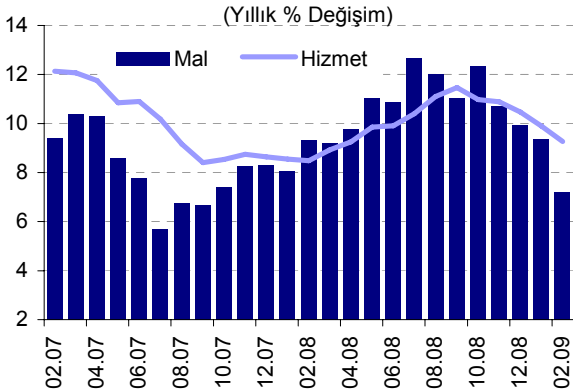
Şubat ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,34 oranında düşmüş ve yıllık enflasyon yüzde 7,73'e gerilemiştir. Döviz kurundaki hareketlerin kısa dönemli etkilerinin büyük ölçüde sınırlı kalmaya devam ettiği görülürken, petrol ve diğer emtia fiyatlarındaki gelişmeler enflasyondaki aşağı yönlü eğilimi desteklemeye devam etmektedir. Ayrıca, işlenmemiş gıda fiyatlarının artış hızının belirgin şekilde gerilediği gözlenmektedir. Hizmet fiyatları ve diğer temel fiyat göstergelerinin yıllık artış hızlarının düşmeye devam etmesi enflasyonun ana eğiliminin aşağı yönlü olduğuna işaret etmektedir. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde enflasyonun kademeli olarak düşüşünü sürdürmesi beklenmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

2009 yılı Şubat ayında tüketici fiyatları yüzde 0,34 oranında azalmış ve yıllık enflasyon yüzde 7,73 seviyesine gerilemiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı bir önceki aya kıyasla önemli oranda gerileyerek yüzde 8,17 olarak gerçekleşmiştir. Bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı ise 0,15 puan düşerek yüzde 7,21 olmuştur.

Şubat ayında mal ve hizmet grubu fiyatları sırasıyla yüzde 0,44 ve 0,05 oranlarında azalmıştır. Yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 7,21'e, hizmet grubunda ise yüzde 9,27'ye gerilemiştir.

Hizmet fiyatları yıllık enflasyonu bir önceki aya kıyasla 0,62 puan gerileyerek yüzde 9,27'ye düşmüştür. Petrol fiyatlarındaki azalışların birikimli etkisi ile ulaştırma hizmetleri; iç talepteki yavaşlama ve işlenmiş gıda fiyatlarının olumlu seyri ile de yemek hizmetleri fiyatları yıllık enflasyonu gerilemeye devam etmiştir. 2008 yılı genelinde hizmet grubu yıllık enflasyonunun artışında belirleyici olan söz konusu iki alt grup fiyatlarının önümüzdeki dönemde de enflasyondaki düşüşe katkıda bulunmaya devam edeceği öngörülmektedir. Kira yıllık enflasyonu ise istikrarlı azalış eğilimini Şubat ayında da sürdürerek yüzde 10,87'ye gerilemiştir. Ayrıca, eğlence-kültür, eğitim ve haberleşme gibi diğer hizmet kalemlerinde de düşüşler gözlenmiştir. Sonuç olarak, maliyet yönlü etkilerin azalması ve iç talepteki zayıf seyrin sürmesi ile birlikte hizmet grubu yıllık enflasyonundaki kademeli gerileme eğiliminin önümüzdeki dönemde de süreceği tahmin edilmektedir.

ŞUBAT AYI FİYAT GELİŞMELERİ

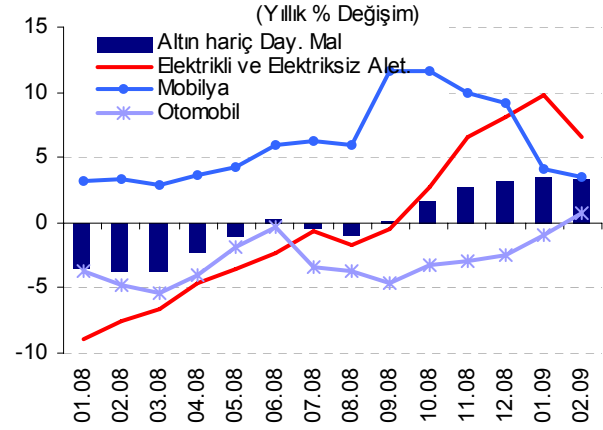
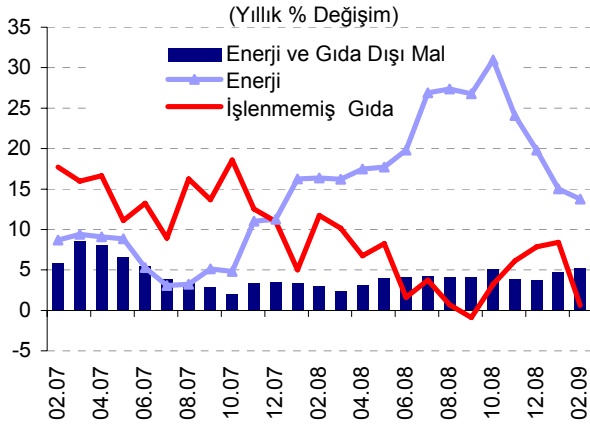

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Mart 2009

Enerji grubu fiyatları Şubat ayında yüzde 0,82 oranında azalmış, grup yıllık enflasyonu yüzde 13,74'e gerilemiştir. Bu gelişmede Şubat ayı başında fiyatında yüzde 15,51 oranında indirime gidilen doğalgaz alt kalemi belirleyici olmuş, söz konusu indirim önceki raporlarımızda belirtildiği gibi tüketici fiyatlarının gerilemesinde önemli rol oynamıştır. Diğer taraftan, tüp gaz ve akaryakıt kalemlerinde döviz kuru gelişmelerinin etkisiyle yüksek fiyat artışları gözlenmiştir.

Enerji ve gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu bir önceki aya kıyasla 0,46 puan artarak yüzde 5,20'ye yükselmiştir. Bu yükselişte giyim ve altın fiyatlarındaki gelişmeler belirleyici olmuştur. Giyim grubu fiyatları Şubat ayında yüzde -5,58 ile geçmiş yıla kıyasla daha düşük bir oranda gerilemiştir. Bu gelişmede, önceki değerlendirmelerde de dikkat çekildiği gibi, indirim sezonunun erken başlamış olmasının etkisi hissedilmektedir. Altın fiyatları Şubat ayında yüzde 14,67 oranında artmış ve son iki aydaki yukarı yönlü eğilimini hızlanarak sürdürmüştür. Söz konusu artışın Şubat ayı tüketici enflasyonuna etkisi yaklaşık 0,1 puan olmuştur. Öte yandan, dayanıklı tüketim malları (altın hariç) grubunun yıllık enflasyonu az da olsa gerilemiştir.

Dayanıklı tüketim malları (altın hariç) fiyatları yıllık enflasyonu Şubat ayında bir önceki aya kıyasla 0,18 puan düşerek yüzde 3,28'e gerilemiştir. Otomobil fiyatları, TL'deki değer kaybının gecikmeli etkileriyle, Ocak ayının ardından Şubat ayında da yüksek bir oranda (yüzde 2,26) artış göstermiştir. Son iki aydaki hızlanmaya rağmen, bu grupta fiyatlar bir yıl önceki düzeyinde seyretmektedir. Şubat ayında elektrikli ve elektriksiz ev aletleri fiyatları yüzde 2,57 oranında gerilerken, bu grubun alt kalemlerinden beyaz eşya fiyatlarındaki azalışın yüzde 5,56 ile oldukça yüksek oranlı olduğu dikkat çekmektedir. Mobilya fiyatları ise son altı aydaki düşüş eğiliminin ardından Şubat ayında belirgin bir değişim göstermemiştir. Sonuç olarak, iç ve dış talebin zayıf seyri ve ithalat fiyatlarındaki düşüş nedeniyle döviz kuru gelişmelerinin dayanıklı tüketim malları fiyatları üzerindeki etkisinin geçmiş dönemlere kıyasla sınırlı kalmaya devam ettiği görülmektedir.

ŞUBAT AYI FİYAT GELİŞMELERİ

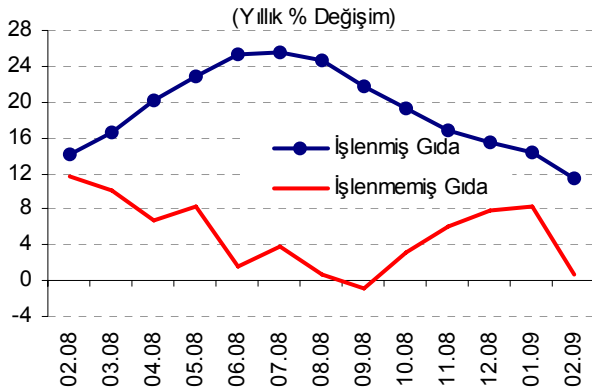

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Mart 2009

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Şubat 2009	Şubat 2008	Şubat 2009	Şubat 2008
TÜFE	-0,34	1,29	7,73	9,10
1. Mallar	-0,44	1,56	7,21	9,31
Enerji	-0,82	0,30	13,74	16,35
İşlenmemiş Gıda	0,85	8,64	0,63	11,73
İşlenmiş Gıda	-0,68	1,82	11,49	14,16
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	-0,68	-1,12	5,20	2,99
Dayanıklı Mallar	1,40	0,95	6,10	-1,83
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	0,23	0,40	3,28	-3,66
Yarı Dayanıklı Mallar	-1,79	-1,64	10,08	9,82
Dayanaksız Mallar	0,01	3,97	5,64	12,00
2. Hizmetler	-0,05	0,52	9,27	8,48
Kira	0,43	0,99	10,87	15,06
Lokanta ve Oteller	0,59	0,90	12,85	11,02
Ulaştırma Hizmetleri	-0,22	0,40	12,83	8,49
Diğer Hizmetler	-0,49	0,18	5,75	4,45

Kaynak: TÜİK, TCMB.

İşlenmemiş gıda fiyatları Şubat ayında geçtiğimiz yıla göre çok daha düşük düzeyde artmış ve bu grupta yıllık enflasyon yüzde 0,63'e gerilemiştir. Grup yıllık enflasyonundaki bu belirgin düşüşte, olumlu hava koşulları ile dış talepteki daralma sonucunda fiyatları gerileyen taze meyve ve sebze ürünleri belirleyici olmuştur. İşlenmiş gıda fiyatları ise ekmek fiyatlarında gözlenen azalışın etkisiyle Şubat ayında yüzde 0,68 oranında düşmüş ve grup yıllık enflasyonu yüzde 11,49'a gerilemiştir. Böylelikle, gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yıllık enflasyon 5,4 puan azalarak yüzde 6,16 seviyesine düşmüştür.

...ÜFE...

Üretici fiyatları Şubat ayında yüzde 1,17 oranında artarken, yıllık enflasyon yüzde 6,43'e gerilemiştir. Tarım ürünleri fiyatlarının yıllık enflasyonunda 2008 yılının ikinci yarısından itibaren süregelen azalış eğilimi Şubat ayında da devam etmiştir. Mevcut durumda, tarım fiyatları bir önceki yıldaki seviyesinin altında seyretmektedir.

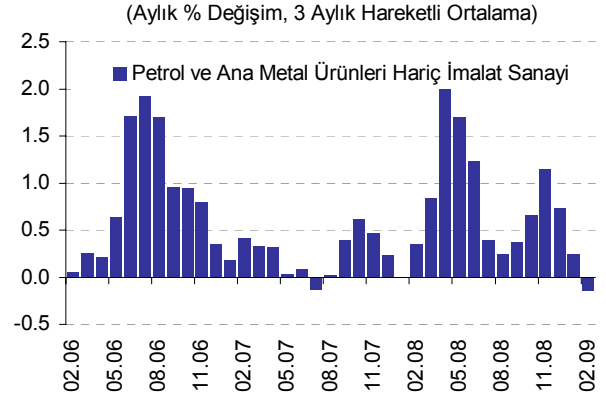
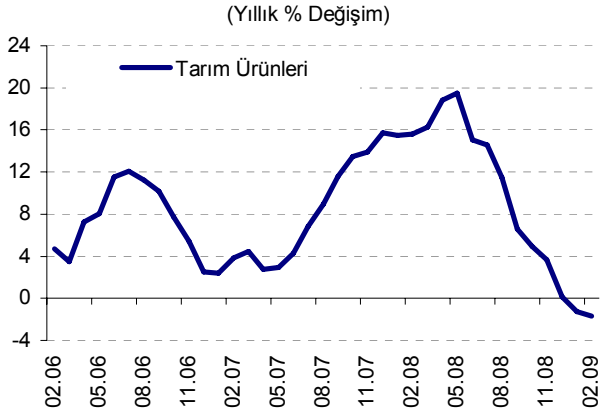
İmalat sanayi fiyatları Şubat ayında yüzde 0,33 oranında artmıştır. Petrol ürünleri imalat sanayi fiyatları yüzde 4,41 oranında artarken, petrol ürünleri dışında kalan imalat sanayi fiyatları Ocak ayındaki düzeyini koruyarak olumlu görünümünü sürdürmüştür.

ŞUBAT AYI FİYAT GELİŞMELERİ

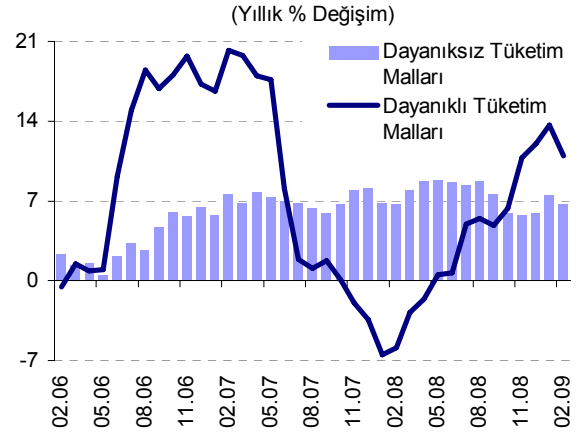
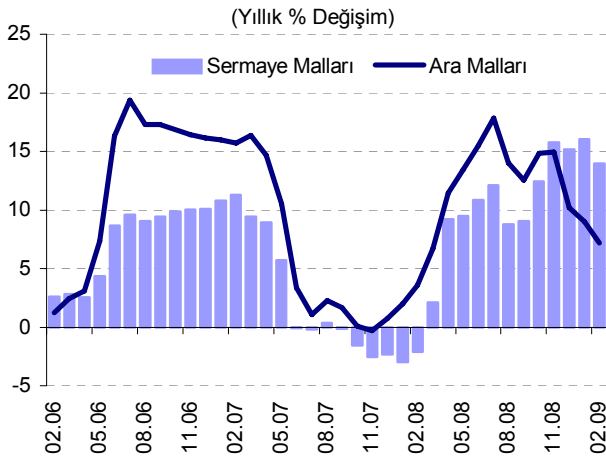

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Mart 2009

Şubat ayında ara malları fiyatlarında önemli bir değişim gözlenmemiştir. Sermaye malları fiyatları yüzde 0,57 oranında gerilerken, dayanıklı tüketim malları fiyatlarındaki azalış yüzde 1,47 olmuştur. Öte yandan, dayanıksız tüketim malları fiyatları temelde gıda ve giyim imalatı fiyatları kaynaklı olarak yüzde 0,81 oranında artmıştır. Söz konusu alt grupların tamamında yıllık fiyat artışı Şubat ayında önemli ölçüde gerilemiştir.

Sonuç olarak, emtia fiyatlarındaki düşüş döviz kuru hareketlerinin imalat sanayi fiyatları üzerindeki etkisini sınırlamaya devam etmiş ve tüketici fiyatları üzerinde üretici fiyatlarından kaynaklanan maliyet yönlü önemli bir baskı görülmemiştir.

MIGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Mar.08	Nis.08	May.08	Haz.08	Tem.08	Ağu.08	Eyl.08	Ekm.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Yıllık
Ara Malları Fiyatları	4,30	4,90	2,03	1,69	1,42	-2,58	-1,21	0,89	-0,57	-3,60	0,04	-0,02	7,17
Sermaye Malları Fiyatları	2,84	6,71	-0,42	0,32	0,83	-2,54	0,04	2,48	2,33	0,20	1,23	-0,57	13,98
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	2,74	0,75	2,60	-0,30	2,13	1,52	-0,38	1,43	2,94	-0,80	-0,56	-1,47	10,97
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	0,86	2,08	-0,33	0,02	-0,06	0,45	1,07	0,28	0,61	0,31	0,40	0,81	6,69
Enerji Fiyatları	7,85	8,56	5,29	2,06	3,91	-6,19	-2,77	-0,03	-1,06	-12,18	-0,01	6,32	10,11

Kaynak: TÜİK, TCMB.

ŞUBAT AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Mart 2009

...TABLOLAR

Şubat Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	-0,34	7,73	1,29	9,10
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,03	0,02	6,16	5,05	12,93
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,58	0,10	0,42	0,02	14,34
Giyim ve Ayakkabı	7,22	-5,58	2,10	-6,93	1,55
Konut	18,63	-0,99	17,04	0,39	14,75
Ev Eşyası	7,53	-1,00	7,36	0,86	4,83
Sağlık	2,50	0,10	2,02	0,07	-0,02
Ulaştırma	12,64	1,40	2,77	0,54	6,56
Haberleşme	4,60	-1,18	4,14	0,12	-2,25
Eğlence ve Kültür	2,54	-0,17	9,91	0,00	-1,57
Eğitim	2,47	-0,34	6,96	-0,03	5,87
Lokanta ve Oteller	5,47	0,59	12,85	0,90	11,02
Çeşitli Mal ve Hizmetler	3,79	3,43	14,23	1,73	7,53

Kaynak: TÜİK

Şubat Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	1,17	6,43	2,56	8,15
Tarım	17,76	1,63	-1,69	2,06	15,58
Sanayi	82,24	1,07	8,46	2,69	6,45
Madencilik	2,20	2,76	18,18	-0,08	13,26
İmalat	73,75	0,33	4,95	1,64	5,91
Enerji	6,29	8,76	50,88	18,12	11,39

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.